

**POËZIE
STERREN**

Ik denk dat ik ontvoerd ben

Soms denk ik
dat mijn ouders niet mijn ouders,
maar mijn ontvoerders zijn.

Mijn vader kijkt voetbal op tv
(heb ik niets mee).
Mijn moeder eet pannenkoeken van havermeel
(krijg ik niet door mijn keel).
Mijn vader huilt bij elk liefdeslied
(snap ik niet).
Mijn moeder zit uren in bad
(ben ik na twee tellen zat).

Ze houden van tuinieren,
maar hebben een hekel aan dieren,
een puppy komt het huis niet in.
In het weekend: dweilen,
boodschappen, ramenlappen.
Maar naar een pretpark toe? 'Geen zin.'

Ben ik
uit een kinderwagen gehaald?
van een schommel geplukt?
in een ballenbak gevonden?

Het is ze in ieder geval gelukt,
hun doel is bereikt:

tussen duizenden kinderen
vonden ze eentje dat vanbuiten
héél toevallig
op hen lijkt.

Pim Lammers

uit: *Ik denk dat ik ontvoerd ben*, Pim Lammers - Uitgeverij Querido 2022

Het gedicht 'Ik denk dat ik ontvoerd ben' van Pim Lammers werd in 2024 bekroond met een Poëziester door de kinderen van de tweede graad lager onderwijs. De POËZIESTERREN en de GOUDEN POËZIEMEDAILLE zijn een initiatief van Poëziecentrum en CANON Cultuurcel.
Ontwerp: Anggita Soeryanto. V.U.: Dave Van Robays, Poëziecentrum vzw, Vrijdagmarkt 36, 9000 Gent.

CANON
CULTUURCEL

POËZIE
CENTRUM

LITERATUUR
VLAANDEREN

- 👤 Auteur: Frauke Pauwels
- 📖 Gedicht: 'Ik denk dat ik ontvoerd ben' van Pim Lammers
- 📖 Uit: *Ik denk dat ik ontvoerd ben en andere gedichten*, Querido, 2022
- 🎨 Beeld poster: Anggita L. Soeryanto

1 Raad de titel

Laat de titel van het gedicht nog even weg en lees alleen de eerste drie versregels. Laat op de derde versregel 'mijn ontvoerders' weg:

Soms denk ik
dat mijn ouders niet mijn ouders,
maar [...] zijn.

Welk woord zou hier kunnen staan? Raad een van de kinderen het goed, dan bevestig je dat en geef je de titel van het gedicht: 'Ik denk dat ik ontvoerd ben'.

Waarom zou je 'denken' dat je ontvoerd bent? Laat verschillende ideeën aan bod komen. Lees daarna het hele gedicht. Misschien hebben de kinderen van de klas zelf wel eens gedacht dat hun ouders niet hun echte ouders zijn?

in de marge Het idee dat je ouders mogelijk niet je echte ouders zijn, is wellicht voor veel kinderen herkenbaar. Toch kan 'ontvoering' voor kinderen ook een erg eng idee zijn. Wellicht zagen de leerlingen wel eens opsporingsberichten, misschien verwijzen ze daarnaar. Stel hen gerust dat 95% van de kinderen die op die manier als vermist worden opgegeven, veilig en wel worden teruggevonden.

Als kinderen verhalen of anekdotes aandragen over (pogingen tot) ontvoering, zorg dan voor een veilig kader. Leg uit dat de meeste ontvoeringen gebeuren door bekenden, bijvoorbeeld bij een familieruzie of vechtscheiding. Zeg dat ontvoeringen zeer zeldzaam zijn en kinderen zelden worden ontvoerd door onbekenden. Geef aan wat ze kunnen doen wanneer ze toch in een verontrustende situatie terechtkomen: spreek een omstaander aan, roep luid, spreek nooit zomaar af met iemand die je niet kent, ga er zeker niet alleen naartoe en spreek af op een plaats waar veel andere mensen zijn. Wil je als begeleider of leerkracht meer achtergrond? Surf dan naar childfocus.be.

nog een kanttekening Wie geadopteerd is, heeft soms een andere kijk op deze dingen. Ook als je geen bloedband hebt met je ouders, kan je heel erg op hen lijken. Welke interesses en kenmerken delen ze? En welke helemaal niet?

2 Geef het gedicht kleur

benodigdheden kopieën van het gedicht van Pim Lammers (bijlage)

Er wordt wel eens gezegd dat dichters schilderen met woorden. Een schilder gebruikt verf en penselen, een dichter gebruikt klank en ritme. Ontdek samen met de kinderen hoe het gedicht is opgebouwd. Dat kan door bijvoorbeeld een 'schilderij' te maken:

- ☹ Kleur de woorden die op elkaar rijmen in dezelfde kleur.
- ☹ Onderlijn de delen van een opsomming met dezelfde soort lijn (streepjes, golfjes, puntjes, alles kan).
- ☹ Vallen je nog dingen op aan de taal? Duid ze aan zodat je 'geschilderdicht' nog fleuriger wordt.

(Te) kleurrijke taal?

Mogelijk kennen de leerlingen niet alle woorden of uitdrukkingen. Zoek samen naar betekenissen:

- ☹ Wie weet hoe havermeel smaakt? Waarom schrijft de dichter niet gewoon 'havermout', zoals we dat vaker noemen?
- ☹ Wat betekent 'iets niet door je keel krijgen'? Is dat letterlijk of figuurlijk te begrijpen?
- ☹ Wat betekent het om 'iets zat te zijn'? Dat is uiteraard niet hetzelfde als 'zat zijn' of 'dronken zijn', maar heeft wel dezelfde oorsprong. Beide komen van 'verzadigd', je hebt ergens genoeg van.
- ☹ Zou haatsmurf ook een hekel hebben aan dieren?
- ☹ Wat is 'ramen lappen'? Welke bewegingen horen daarbij?

3 Laat het klinken

benodigdheden kopieën van het gedicht van Pim Lammers (bijlage p. 4-5), partituur van een muziekstuk (bijlage), voorbeeld van een koorgedicht (bijlage), gedicht van Lizette de Koning (bijlage)

Dit gedicht zit boordevol herhaling en tegenstelling, hebben jullie bij de vorige tip gemerkt. Dat maakt het erg geschikt om met een groep voor te lezen. Nodig je leerlingen uit om van dit gedicht de partituur voor een spreekkoor te maken.

Bekijk eerst samen de partituur van een muziekstuk (bijlage p. 9). Welke tekens herkennen ze? Welke kunnen ze zelf ook gebruiken?

Deel de tekst uit met veel witruimte eromheen en geef de leerlingen ruim tijd om ermee aan de slag te gaan en te experimenteren. Een alternatief is dat je ze de versregels laat verknippen en op notenbalken laat plaatsen, dan kunnen ze meer schuiven en aanpassen. Je kan ook enkele extra's voorzien, zoals 'walggeluid', 'zucht' enz. Geef ze tips, zoals 'wissel elkaar vaak af, praat nu eens stil en dan weer luid, dichterbij of verder weg'. Laat ze goed nadenken wanneer iemand anders het overneemt, dat hoeft niet samen te vallen met een punt of versregel.

Bij wijze van voorbeeld vind je in de bijlage een koorpartituur voor 'Ideetjes voor mijn nieuwe naam' van Lizette de Koning (een gedicht dat ook geselecteerd was voor de Poëziesterren). Het is ingetypt, maar je kunt dit ook met de hand maken. Online kun je sjabloonpartituren vinden (wel met 5 lijnen).

4 Verzin je gezin

Als jij ook wel eens denkt dat je ouders niet je ouders kunnen zijn, van wie zou jij dan wel een kind zijn? Bij wie ben jij weggeplukt? Een wetenschapper, de bakker, een voetbalster, een tekenaar/ kunstenaar, een journalist, de buurman of buurvrouw?

Kies een figuur op wie je lijkt (of zou willen lijken). Wat doen jullie allebei graag? Verzamel kenmerken en interesses van jou en kenmerken en interesses van die andere persoon. Wat stemt overeen? Wat niet?

5 Vier de verschillen

benodigheden dichtbundel 'Ik denk dat ik ontvoerd ben' (gedicht p. 92)

In dit gedicht heeft het kind dat aan het woord is een vader en een moeder. Maar er zijn natuurlijk veel soorten gezinnen. Denk even na over welke vormen gezinnen zoal kunnen hebben. Pas het gedicht aan zodat er ook een andere gezinsvorm in past.

Nieuwsgierig naar een gedicht over andere gezinsvormen? Lees dan 'Ruilen' uit dezelfde bundel van Pim Lammers (p. 92).

Alle vaders voor voetbal en alle moeders in bad?

In dit gedicht doen de ouders typische – of zelfs stereotiepe – vader- en moederdingen: de vader kijkt voetbal, de moeder zit in bad. Maar evengoed huilt de vader 'bij elk liefdeslied'. Kan je 'moeder' en 'vader' in dit gedicht ook gewoon omdraaien? Probeer het eens. Kunnen de kinderen ook andere dingen bedenken die de ouders doen die het kind maar niks vindt? En lukt het die ook te laten rijmen?

6 Ik noem je..

benodigheden gedicht Ed Franck (bijlage)

In 'Beste ouders' van Ed Franck (bijlage p. 7) heeft de ik-persoon ook het gevoel niet helemaal te zijn zoals zijn of haar ouders. Die hebben namelijk echt geen goede naam gekozen, andere namen klinken veel beter.

Welke klanken of namen vind jij mooi? Hoe zou jouw gedicht klinken als je je ouders om een andere naam zou vragen?

7 Boekentips: lees nog meer

Er bestaan heel wat sprookjes en verhalen over 'wisselkinderen': kinderen die stiekem zouden zijn geruild. Lees bijvoorbeeld 'Het elfenkind' voor, te vinden via https://www.beleven.org/verhaal/het_elfenkind

Wat is het grote verschil met het gedicht van Pim Lammers?

Nog meer boeken lezen waarin kinderen worden ontvoerd, of waarin ouders net wanhopig op zoek zijn naar een kind? Hieronder vind je twee boekentips:

- 📖 Stein, Mathilde en Van Hout, Mies, *De kindereter*, Lemniscaat, 2007
- 📖 Dendooven, Gerda, *Takkenkind*, Querido, 2012

Ik denk dat ik ontvoerd ben

Soms denk ik
dat mijn ouders niet mijn ouders,
maar mijn ontvoerders zijn.

Mijn vader kijkt voetbal op tv
(heb ik niets mee).

Mijn moeder eet pannenkoeken van havermeel
(krijg ik niet door mijn keel).

Mijn vader huilt bij elk liefdeslied
(snap ik niet).

Mijn moeder zit uren in bad
(ben ik na twee tellen zat).

Ze houden van tuinieren,
maar hebben een hekel aan dieren,
een puppy komt het huis niet in.
In het weekend: dweilen,
boodschappen, ramenlappen.
Maar naar een pretpark toe? 'Geen zin.'

Pim Lammers
Uit: Ik denk dat ik ontvoerd ben, Querido, 2022

Ben ik
uit een kinderwagen gehaald?
van een schommel geplukt?
in een ballenbak gevonden?

Het is ze in ieder geval gelukt,
hun doel is bereikt:

tussen duizenden kinderen
vonden ze eentje dat vanbuiten
héél toevallig
op hen lijkt.

Pim Lammers
Uit: *Ik denk dat ik ontvoerd ben*, Querido, 2022

Mendelssohn: Song Without Words Op. 109 for Flute & Piano

Song Without Words

Arranged for Flute & Piano by James M. Guthrie

Andante
♩ = 64

Mendelssohn

Flute

Piano

3

5

p *mp* *p*

mp *pp* *p*

pp

© James M. Guthrie, 2018, 2024
Jmsgu3 Publications 159182

Ideetjes voor mijn nieuwe naam

Bodemkreeftje.

Houtafkluivertje.

Harnasbeestje.

Bladstofzuigertje.

Wriemelvriendje.

Oprolmaatje.

Ondersteentje.

Grondsoldaatje.

Vlijtig-diertje-maar-geen-miertje.

Een-rug-met-heel-veel-streepjes-diertje.

Een-mini-worm-in-een-korset...

Veel leuker toch?

Dan Pissebed?

Lizette de Koning

Uit: Een toren van tijgers, Ploegsma, 2023

STEM 2

BODEM KREEFTJE

(blazen)

HOUT AF KLUI VERTJE

(blazen)

Wriemelvriendje

harnasbeestje

(blazen)

BLADSTOFZUIGERTJE

EEN-RUG-

ONDERSTEENTJE (STAMP-STAMP-STAMP-STAMP)

Vlij-tig-diertje-

Grond sol-daat-je

maar-geen-

(STAMP X 4)

oprolmaatje

(STAMP X 4)

(ieieih)

VEEL LEUKER TOCH?

Dan Pissebed?

met-heel-veel-streepjes-

VEEL LEUKER TOCH?

in-een-korset

VEEL LEUKER TOCH?

STEM 4

VEEL LEUKER TOCH?

Een mini-worm-

Beste ouders,

Ik werd geboren.

Jullie gaven me een naam.

Els.

Toen was ik

ik

dachten jullie.

Maar ik voel tot in mijn navel

dat ik Esmeralda heet.

Vandaar dat ik

nét

íets

anders ben dan jullie wensen.

Luister en proef:

‘Esmeralda.’

Klinkt toch verrukkelijk?

Ed Franck

Uit: *Stille brieven*, Clavis, 1988